

СЛАВА ТОБІ, ЗОРЯНИЙ СИНУ УКРАЇНИ!

ПАВЛО РОМАНОВИЧ ПОПОВИЧ В МІСТІ-ГЕРОЇ КИЄВІ

ПОЗОВЧОРА, 5 вересня, столиця республіки приймала в свої палкі обійми одного з піонерів освоєння космосу — Павла Романовича Поповича. Святковий вигляд має Київ, тріумфуючий, нарядний, залитий сонцем. Він прикрашений портретами великого Леніна, портретами керівників Комуністичної партії і Радянського уряду, прославлених космонавтів, транспарантами на честь історичної перемоги радянського народу, його чудових учених, конструкторів, інженерів, техніків, робітників, які створили космічні чудо-кораблі «Восток».

Величезним людським морем здається площа біля Виставки передового досвіду в народному господарстві УРСР. Всі в радісному чеканні.

А в цей час, прикрашені квітами машини, якими їдуть до Києва космонавт-4 Павло Романович Попович, його батьки — мати Феодосія Касянівна, батько Роман Порфирівич, дружина Марія Лаврентіївна, донька Наташа, брати Петро і Микола, сестра Марія, секретар ЦК КП України П. Ю. Шелест, перший секретар Київського обкому партії В. І. Дрозденко, голова виконкому Київської обласної Ради депутатів трудящих І. Я. Стафійчук, в супроводі почесного ескорту мотоциклістів рухаються через міста і села Узинського, Гребінківського та Васильківського районів. Шлях героя буквально вистелений квітами. А він, наш дорогий земляк, стоїть і привітно махає руками зустрічаючим, на обличчі його сяє знайома чарівна усмішка.

Кортеж автомашин наближається до Виставки. Зустріти героя суди прибули керівники Комуністичної партії і Уряду України Д. С. Коротченко, М. В. Підгорний, І. С. Сенін, В. В. Шербицький, А. Д. Скаба, Г. К. Кошовий, заступники Голови Ради Міністрів УРСР Г. Г. Бутенко, П. Я. Розенко, П. Т. Тронько, О. Н. Шербань, Голова Верховної Ради УРСР О. Є. Корнійчук, заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР С. А. Ковпак, перший секретар Київського міськкому КП України О. П. Ботвин.

Музика оркестру зливається з вигуками «ура», громом овацій. З машин виходить П. Р. Попович, наближається до М. В. Підгорного, В. В. Шербицького, Д. С. Коротченка та інших керівників республіки. Вони сердечно вітаються з героєм, обнімають і цілують його, вітаються з членами його сім'ї.

Представники трудящих Києва — Герої Соціалістичної Праці токар заводу «Арсенал» імені В. І. Леніна М. Г. Павленко, монтажник мостозагону № 2 В. А. Ягола, бригадир бригади комуністичної праці Дарницького вагоноремонтного заводу Й. С. Столбецький за стародавнім українським звичаєм вручають дорогому гостеві на вишньому рушнику хліб-сіль. Піонери підносять йому і членам його сім'ї величезні букети квітів.

Павло Романович Попович, його рідні, керівники Компартії і Уряду України сідають у машини і їдуть у місто. Скрізь по дорозі — по проспекту 40-річчя Жовтня, Червоноармійській вулиці, Хрещатику, вулиці Леніна, Володимирській їх сердечно вітають сотні тисяч людей.

Центр торжества переноситься на площу Богдана Хмельницького. Тут, на цій площі, яка стала символом великого братерства російського і українського народів

Над колонами колективів передових підприємств Києва — заводів «Арсенал», імені В. І. Леніна, «Точелектроприлад», «Червоний екскаватор», «Ленінська кузня», «Більшовик» — всюди підняті портрети відважних неброхідців, чий великий подвиг перед усім світом яскраво продемонстрував досягнення радянської економіки, передової вітчизняної науки і техніки, незаперечні переваги соціалістичного ладу.

На площу впливаються все нові й нові колони трудящих. Для зустрічі з мужним земляком, безстрашним льотчиком-космонавтом Павлом Романовичем Поповичем залишили на час свої лабораторії вчені, прийшли письменники, композитори, художники, з приміських сільгоспартілей приїхали колгоспники.

На якусь мить затихає площа, щоб знову наповнитись оваціями. Це на трибуні з'являються Герой Радянського Союзу П. Р. Попович, члени і кандидати в члени Президії ЦК КП України Д. С. Коротченко, М. В. Підгорний, І. С. Сенін, П. Ю. Шелест, В. В. Шербицький, А. Д. Скаба, П. К. Кошовий, батьки космонавта, члени Президії Верховної Ради і Ради Міністрів УРСР, члени бюро Київського обкому і міськкому партії, члени виконкомів обласної і міської Рад депутатів трудящих, знатні люди промисловості і сільського господарства Київщини, видні діячі науки і культури, представники Київського військового округу.

Зграйкою вібає на трибуну група піонерів і школярів. Діти вручають букети квітів дорогому гостеві, його рідним, керівникам партії і уряду України і, звичайно, Наташі, яка сие від шаста.

Мітинг відкриває вступною промовою перший секретар Київського міськкому КП України О. П. Ботвин.

Від імені трудящих міста-героя Києва він гаряче вітає Павла Романовича Поповича, поздоровляє його з успішним виконанням завдання партії і уряду по до-

Промова М. В. Підгорного

Дорогі товариші і друзі!
Дорогий Павле Романовичу!

Сьогодні у нас на Україні велике свято. З материнською теплотою і ніжністю, з радістю і гордістю трудящі столиці Радянської України, весь український народ, як найдорожчого гостя зустрічають свого славного сина, героя-космонавта Павла Романовича Поповича.

З далекої і важкої, але звиятної і славної дороги повернувся Павло Романович після того, як разом із своїм небесним братом Андріаном Григоровичем Ніколаєвим здійснив тривалий груповий політ навколо Землі, вписавши нову славу сторінку в літопис освоєння космосу, звеличивши нашу соціалістичну Вітчизну. Велика мужність, справжній героїзм, безмежна любов до Комуністичної партії і соціалістичної Батьківщини повинні бути у льотчиків-космонавтів, щоб здійснити такий безприкладний політ у космічному просторі. Товариші Ніколаєв і Попович, як раніше товариші Гагарін і Титов, виявили перед усім світом ці високі моральні якості радянської людини.

Дозвольте мені, дорогі товариші, від імені Центрального Комітету Комуністичної партії України, Президії Верховної Ради і Уряду Української Радянської Соціалістичної Республіки, від імені всіх присутніх, а також від усіх киян, усього українського народу сердечно поздоровити нашого земляка товариша Поповича і висловити глибоку подяку за його безсмертний подвиг, за блискуче виконання завдання Комуністичної партії і Радянського уряду!

Від усієї душі ми поздоровляємо батьків і рідних нашого героя. Щиро дякуємо Вам, Феодосіє Касянівню і Романа Порфирівичу, за те, що ви виростили таку сміливу людину, яка самовіддано служить радянському народові. Ми поздоровляємо дружину Павла Романовича — Марію Лаврентіївну, яка надійно підтримує його в нелегкому труді космонавта.

Повним ходом триває силосування кукурудзи в колгоспі імені Щорса Онуфрївського району.

В цьому році колгоспники зобов'язались на кожну корову закласти по 18 тонн силосу. Взяті зобов'язання вони виконують з честю.

Добре працює на збиранні кукурудзи на силос механізована комсомольсько-молодіжна ланка Дмитра Кучеренка. У взаємодії з трактористом Андрієм Вербою він щоденно скошує по 12 гектарів при нормі 6. Агрегат утримує перехідний вимпел.

На відвантаженні силосної маси до траншеї продуктивно працюють шофери Віктор Котолуб, Микола Постреган, які роблять по 23 ходки на віддалі 4 кілометри. Не відстають від них і шофери Іван Ковальський та Микола Письменний, які на цій же віддалі роблять по 20—22 ходки.

По 18 тонн високоякісного корму на кожну корову буде!

На знімках: (в центрі): збирання кукурудзи на силос в колгоспі імені Щорса; (зліва направо) шофер Микола ПИСЬМЕННИЙ, комбайнер Дмитро КУЧЕРЕНКО, тракторист Андрій ВЕРБА.

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання VI
№ 108 (615)

П'ятниця, 7 вересня 1962 р.

Ціна 2 коп.

слідженню космосу, з присвоєнням високого звання — Героя Радянського Союзу та льотчика-космонавта і бажає доброго здоров'я, шаленого перебування на рідній українській землі.

Урочисто звучить Державний Гімн Радянського Союзу.

З величезним піднесенням присутні обирають до почесної президії мітингу Президію Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу на чолі з вірним лєнінцем, невтомним борцем за комунізм Микитой Сергійовичем Хрущовим.

Слово надається членові Президії ЦК КПРС, першому секретареві ЦК КП України М. В. Підгорному.

В цей радісний і щасливий день ми шлемо полум'яний привіт великому братньому російському народові, що дав перших космонавтів товаришів Гагаріна і Титова, братньому чуваському народові, що виростив космічного сокола—Ніколаєва. Ми просимо Вас, Павле Романовичу, передайте сердечний привіт і поздоровлення своїм побратимам-космонавтам і наше запрошення вашому небесному братові Андріанові Григоровичу Ніколаєву відвідати Україну і бути дорогим гостем українського народу.

Товариші! Подвиг радянських космонавтів — це подвиг, рівного якому ще не знав світ. Здійснення його вимагало надзвичайної особистості, я б сказав, орлиної мужності. І тому сьогодні разом з нами, разом з радянським народом все людство захоплюється цим подвигом, шанує і увінчує славою наших героїв.

Подвиг наших космонавтів — це яскравий символ величких перемог соціалістичного суспільства. Видатних успіхів радянської науки і техніки, нашої промисловості, без яких були б неможливі польоти в космос, досягнуто завдяки творчій праці всього радянського народу, який, окрилений і керований рідною Комуністичною партією, самовіддано будує комунізм.

(Закінчення на 2-й стор.)

€ 2.316.000 тонн силосу!

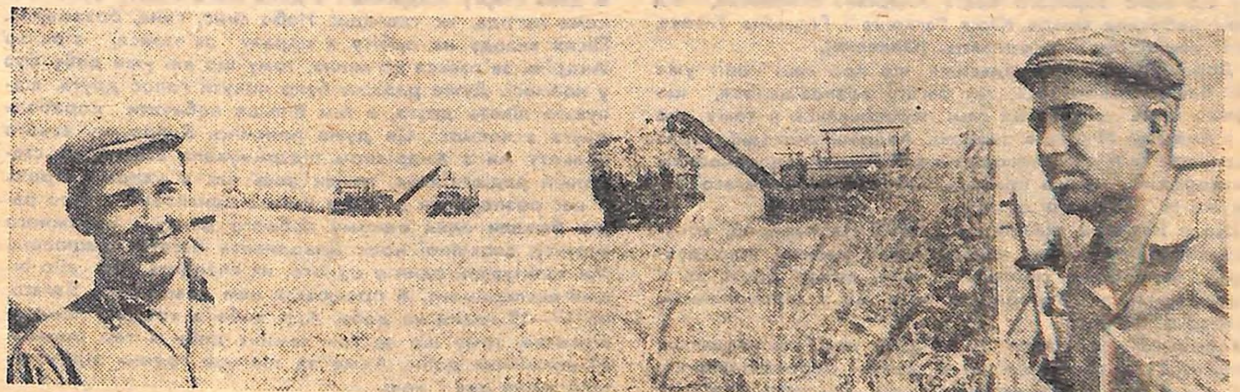
В області триває двомісячник по заготівлі кормів. В рахунок комсомольського зобов'язання — 3.000.030 тонн силосу, — на перше вересня в колгоспах і радгоспах вже було закладено 2 мільйона 316 тисяч тонн.

Заслужовують похвали молоді трудівники Новоукраїнського, Бобринецького, Новопрзького і Долинського районів. Вони вже перевиконали свої зобов'язання.

Рішенням бюро обкому ЛКСМУ Новоукраїнському територіально-виробничому колгоспно-радгоспному управлінню за першість у змаганні по заготівлі кормів вручено перехідний Червоний прапор.

Ганебно відстали Новогеоргіївська (38,3 процента) і Олександрівська (45,8 процента), Гайворонська (46,2 процента) районні комсомольські організації.

Чому ж такі вкрай повільні темпи, товариші Ткачук, Гресь і Мельник?

ТОВАРИШІ МОЛОДІ КУКУРУДЗОВОДИ! СЬОГОДНІ ЗАВДАННЯ НОМЕР ОДИН — ЗАКЛАСТИВДОСТАТЬ КОМБІНОВАНОГО СИЛОСУ ДЛЯ СВИНЕЙ І ПТИЦЬ, ШИРОКИМ ФРОНТОМ ПОЧИНАТИ ЗБИРАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО.

СПРАВА ЧЕСТІ КОЖНОГО КОМБАЙНЕРА, ШОФЕРА — З ПЕРШИХ ДНІВ МАСОВОГО ЗБИРАННЯ ЗЕРНОВОЇ КУКУРУДЗИ ВИСОКОПРОДУКТИВНО ВИКОРИСТОВУВАТИ КОЖНУ МАШИНУ. РАХУНОК ЧАСУ ВЕСТИ ХВИЛИНАМИ.

ПАВЛО РОМАНОВИЧ ПОПОВИЧ В МІСТІ-ГЕРОЇ КИЄВІ

(Закінчення).

Святкуючи сьогодні видатну перемогу Радянської країни в освоєнні космосу, ми палко поздоровляємо наших вчених, інженерів, техніків і робітників, які створили могутні ракети і космічні чудо-кораблі. Скільки в них вкладено праці, людського розуму і творчих дерзав! Особливо приємно нам відзначити, що у виконання відповідального завдання Партії і Уряду вкладена і значна частка натхненної праці вчених, конструкторів, інженерів і робітників Радянської України. Честь їм і слава!

Сьогодні весь світ бачить, що радянський народ, прокладаючи шляхи у космос, творить чудеса, і це справедливо. Людина все далі проникає у Всесвіт, ширше розкриває таємниці природи, що оточують нашу прекрасну планету. І ми пишаємось тим, що це роблять радянські люди в ім'я миру і прогресу, в ім'я оволодіння силами природи і підкорення їй на благо і процвітання людства. І тому слава першовідкривачів космосу ніколи не померкне, поки живуть люди на Землі!

Дорогі товариші! Велика Жовтнева соціалістична революція розкрила силу і дух народу, відкрила в ньому невичерпні джерела суспільної творчості. Наш народ став господарем своєї долі, досяг всесвітньо-історичних перемог, у нього виростили могутні крила, крила сили і слави авангарду всього передового людства.

Щоб досягти цієї мети, нашому народові довелося пройти нелегкий шлях боротьби, трудових буднів і творчих дерзав, але тепер ми вже пожинаємо багаті плоди цих велетенських зусиль. Народи нашої Вітчизни, сцEMENTOVANІ Комуністичною партією в єдину братню сім'ю, день у день досягають все нових і нових перемог у будівництві комунізму.

Наша Батьківщина, мов могутня скеля, на якій засвічений партією Леніна яскравий маяк, вказує людству шлях в його боротьбі за мир, свободу і щастя.

Вшановуючи сьогодні Павла Романовича Поповича, ми пишаємось тим, що він наш земляк, славний син українського народу. Триумфальний політ, як і всі історичні подвиги радянського народу, стали можливими завдяки нерушій дружбі соціалістичних націй нашої країни, безмежній відданості всіх радянських людей заповітам великого Леніна.

Священні, нерозривні узи комуністичного братерства — життєдайне джерело сили і могутності Радянської держави! В єдиній братній сім'ї народи Радянського Союзу будують комунізм, в єдиному строю вони йдуть і на штурм космосу в інтересах миру, прогресу і щастя усього людства.

Зоряні часи переживає нині людство. Завоювання космосу стало новою віхою в його історії. Недалеким той день, коли людина вперше ступить на поверхню нашого нерозлучного сусіда — Місяця та на інші планети сонячної системи. Навряд чи хто тепер сумнівається, що це буде саме радянська людина, громадянин Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Для народу, який у серці несе ленінські ідеї перетворення світу, який виростив таких відважних сміливців, як герої-космонавти, немає перешкод, йому під силу будь-які завдання. Тисячі мільйони синів і дочок радянського народу готові на заклик рідної партії здійснити подвиг в ім'я Батьківщини, в ім'я процвітання і дальшого зміцнення могутнього табору соціалізму.

Товариші! В наших досягненнях по завоюванню космосу, як і у всіх зверненнях радянського народу, величезна заслуга Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу і особисто Микити Сергійовича Хрущова. Його постійна турбота про створення найдосконалішої техніки, мудрі передбачення і поради, батьківські напутні слова надихають вчених, конструкторів і льотчиків-космонавтів, додають їм нових сил і впевненості в успішному здійсненні найвідповідальніших завдань.

Видатні успіхи нашої країни в освоєнні космосу, як і в розвитку економіки, науки і культури, переконливо показують, що комунізм здобуває перемогу за перемогою у мирному змаганні з капіталізмом. Польоти наших потужних ракет і кораблів служать мирним цілям. Про мир, про щастя всього людства думають радянські люди.

І тому цілком природно, що, пролітаючи над земними материками, наші космонавти посилали слова миролюбних привітань всім народам, щирі побажання їм мирного і щасливого життя. У Зверненні Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Уряду Радянського Союзу в зв'язку з завершенням польоту кораблів «Восток-3» і «Восток-4» знов урочисто сказано, що ми повністю підтримуємо вимоги народів про

забезпечення міцного миру в усьому світі. Наш уряд знову звернувся до всіх урядів і народів з закликом ще наполегливіше боротися за врятування людства від загрози термоядерної війни, за нерушимий мир на землі. Радянські люди впевнені, що народи світу відстоять справу миру.

Дорогі товариші, дорогі друзі! Ми живемо у прекрасний, неловторний час. Трудящі нашої країни, натхненні величними накресленнями ХХІІ з'їзду КПРС, успішно здійснюють програму будівництва комуністичного суспільства. Успіхи наші великі. Але вони не повинні за-спокоевати нас.

Треба і далі умножати наполегливість у боротьбі за нове могутнє піднесення економіки, науки і техніки, за створення міцної матеріально-технічної бази комунізму — основи дальшого зміцнення могутності нашої Батьківщини, неухильного піднесення добробуту народу, дбати про виховання наших людей в комуністичному дусі. Немає сумніву, що робітничий клас, колгоспне селянство і інтелігенція Радянської України, як і завжди докладатимуть всіх зусиль, щоб разом з усіма народами Радянського Союзу внести свій гідний вклад у будівництво комунізму.

Дозвольте, дорогі товариші, ще раз поздоровити нашого дорогого Павла Романовича з прибуттям на гостинну київську землю і побажати йому щастя й здоров'я, нових успіхів у виконанні завдань Комуністичної партії і Радянського уряду.

Хай живе наша могутня соціалістична Батьківщина! Героїчному і талановитому народові радянському — слава!

Слава Комуністичній партії і її бойовому штабу — ленінському Центральному Комітету на чолі з видатним ленінцем товаришем М. С. Хрущовим! (Бурхливі, тривалі оплески).

* * *

Від імені трудящих столиці України виступає керівник бригади комуністичної праці заводу «Червоної екскаватор», Герой Соціалістичної Праці Ю. М. Куций.

Ми, робітники, говоримо, він, пишаємось безприкладними польотами в космічний простір кораблів «Восток-3» і «Восток-4» тому, що вони створені руками радянських робітників, а повели їх в зоряні простори Всесвіту вірні сини радянського народу Андріян Ніколаєв і Павло Попович — члени великої партії Леніна, яка веде нас до сяючих вершин комунізму.

До мікрофона підходить президент Академії наук УРСР академік Б. Є. Патон.

Ві, Павле Романовичу, як і Андріян Григорович Ніколаєв, говоримо, він, здійснив видатний науковий подвиг. Завдяки величезній мужності і героїзму ви виконали широку програму наукових досліджень, результати яких збагатили світову науку.

Вчені Радянської України, зустрічаючи Вас, радіють також тому, що своєю працею, своїми дослідженнями вони, як і вчені інших братніх республік, внесли свій вклад в радянську науку, в справу освоєння космосу.

Палко вітає бажаного гостя від імені діячів української культури поет А. С. Малишко.

Дорогий Павло Романовичу, — говорить він, — де б людина не була, вона не забуває свого рідного. Ви народилися на узинських полях, де брилять хрущі і сяє високе небо, зацвітає сонях і духмяніє вишня. Ви чули, як співає соловей і як жайворонок тягне свою срібну струну з неба до землі, і Ви цього не забули. З тих полів ви підняли славу нашого радянського народу до високих планет. В цьому і є найвище людське щастя.

Виступає двічі Герой Радянського Союзу, генерал-лейтенант В. Д. Лаврінков.

Від імені особового складу військ Київського військового округу, слухачів і викладачів військово-учбових закладів Київського гарнізону, робітників і службовців Радянської Армії він передає сердечний привіт підполковникові Поповичу Павлові Романовичу.

Для воїнів Київського військового округу, сказав тов. Лаврінков, особливо радісно усвідомлювати, що Ви, Павле Романовичу, є вихованцем нашого округу, першим представником українського народу в славній сім'ї радянських героїв-космонавтів. Ваш героїчний політ у космос — блискучий приклад патріотичного служіння Батьківщині, на якому вчтнітуться мужності і відваги мільйони радянських людей, всі воїни радянських Збройних Сил.

З новою силою гримлять над площею овації, коли до мікрофона підходить славний син українського народу, Герой Радянського Союзу Павло Романович Попович. З величезною увагою слухають усі його яскраву, схвилювану палкою зустріччю промову.

Промова П. Р. Поповича

Дорогі друзі! Я безмірно вдячний вам за ту теплу сердечну зустріч, яку ви влаштували мені, моїм рідним, моїм друзям і моїй сім'ї у вас в Києві, в моєму Києві, в моєму рідному місті. Велике вам спасібі за сердечну зустріч. (Оплески).

Дозвольте мені передати вам великий космічний привіт від мого зоряного брата Андріяна Ніколаєва, від моїх небесних братів Юрія Гагаріна і Германа Титова, всієї нашої сім'ї космонавтів. (Оплески).

Дорогі друзі! Мені здається, що про наш політ уже так багато говорилось, так багато розповідалось, що важко щось додати. Ви самі переконалися в тому, що я і Андріян Ніколаєв здорові. Андріян сьогодні якраз відзначає свій день народження. Я його з задоволенням поздоровив з цього приводу, побажав йому багато років життя і міцного здоров'я.

Що я повинен сказати про політ? Насамперед, хочеться висловити велику подяку нашим ученим, конструкторам, інженерам, робітникам, вам, дорогі друзі, за ті чудові космічні кораблі, на яких ми з задоволенням літаємо в космос.

У процесі підготовки до польоту нам, космонавтам, доводиться витримувати дуже великі перевантаження, але ще більші перевантаження нам доводиться відчувати після польоту. Ви самі це бачили тут у Києві.

Ми з Андріаном готувалися до польоту дуже наполегливо, терпляче. Після польоту Германа Титова ми протягом цілого року шукали причини, які викликали

деяке закачування, і мушу сказати, що знайшли. Тому ми з Андріаном літали спокійно і впевнено, він чотири, я — три доби. Я міг би літати також чотири, п'ять і більше днів. Космонавт-3 міг також більше літати, але це не передбачалося програмою.

Про сам політ. Товариші, це було величне видовище. В день старту Андріяна і в день мого старту була така сама погода, як сьогодні. Небо синє, синє, безхмарне. Після виходу на орбіту я одразу зв'язався, вірніше Андріян зв'язався зо мною, тому що він уже добу був у космосі. Дуже радісно було почути голос друга, відчувати лікоть друга, а тим більше побачити корабель друга в космосі. Це дуже приємно. В процесі всього польоту ми з Андріаном підтримували сталий двосторонній радіозв'язок, летіли весь час в одному строю. У нас розпорядок дня був майже однаковий, ми по радіо бажали один одному доброго ранку, приємного апетиту, спокійної ночі. Доводилось багато працювати. Ми запитували один у одного, як виходить той або інший експеримент. А працювати нам доводилось багато, по 17—19 годин на добу. Але доба в космосі поняття відносне, тому що за три земних доби я там прожив 64 космічних доби. Адже за півтори години відбувається зміна дня і ночі.

В польоті ми виконували дуже трудомістку наукову роботу. Ми все робили як належить, як усі трудівники на землі. Після трудового дня дуже швидко і глибоко засипали. Спали ми по 7 годин, іноді й більше, але спали міцно. Їжу споживали таку саму, як і на землі.

Особливо зворушила і схвилювала нас з Андріаном розмова з товаришем М. С. Хрущовим. Це дало нам

натхнення. У нас був чудовий настрій. Ми з Андріаном навіть співали в космосі. Я там весь час агітував його співати, бо я — українець, люблю пісні. Ми співали і українські і російські пісні.

З космосу дуже красива наша матінка-земля, старенька планета. Вона виглядає дуже молодою, голубою красунею. Пролітаючи над Землею, ми спостерігали метеорологічні грози, бачили блискавки. І наше серце радувало те, що ми бачимо тільки метеорологічні грози, а не воєнні.

Ми не боялись літати в космосі, не боялись ні атомних ні термоядерних бомб. Ми знали, що трудівники цієї землі не дозволять ворогам миру зробити цей варварський крок — підірвати на великій висоті атом-варварський крок — підірвати на великій висоті атомні бомби, коли там перебувають люди. Ми літали над Землею і думали про те, щоб над нашою планетою ніколи не вибухали бомби. Ми, хоч люди і військові, але не хочемо війни, ми твердо стоїмо за мир.

В процесі польоту ми спостерігали за зірками, за Місяцем. Все це трохи не так, як здається з Землі. Місяць виглядає як кругла куля, а не плоским, зірки не сяють миготять, як це ми бачимо з Землі. Дуже красиві космічні світіння, які я спостерігав 64 рази.

Звичайно, ми з Андріаном хвилювались, коли одержали команду спускатись на Землю, бо ще ніхто в світі після такої тривалої невагомості не переносив перевантаження, яке доводиться переносити, коли входиш у густі шари атмосфери.

Спускатись на Землю ми могли автоматично і вручну, в будь-яку точку земної кулі. Я міг посадити свій корабель і в Києві, і в Узині.

Але за завданням ми повинні були сідати у казаному Державному комісії і Головному конструктором району. Посадка відбувалась автоматично. На випадок потреби ми могли б у всякий час зробити посадку вручну. Після невагомості ми перенесли перевантаження задовільно.

Дуже красиве видовище, коли корабель входить в густі шари атмосфери і долає максимальне нагрівання — все горить за кораблем, сам корабель горить, вірніше його тепловий захист, але ти сидиш спокійно, бо впевнений, що перебуваєш у безпеці. На певній висоті ми відділяємось від корабля, спускаємось на парашуті.

Коли я приземлюсь, важко передати почуття моєї радості. Незважаючи на те, що я був у скафандрі, я все ж таки затанцював. Тут же до мене підбігли лікарі, спортивні комісари, загалом народу було багато. Я відразу зв'язався з Андрієм, узнав, що і в нього все чудово. Після цього ми з'їхались, разом доповили Центральному Комітету КПРС, Радянському уряду, Микиті Сергійовичу Хрущову про те, що завдання виконали, почували себе чудово, настрої бадьорі, готові до повторного польоту в космос.

Після цього, як завжди, за нас взялись медики, щоб переконалися, що ми здорові. І, як бачите, вони мають усі підстави бути спокійними.

На нашу просьбу мені і Андрієві дозволили виїхати на батьківщину, йому — в Чувашію, мені — в Узин, до вас, у Київ.

Я ще раз хочу висловити велику подяку киянам за таку теплу зустріч, побажати їм здоров'я, великих успіхів у роботі, в житті. Як кажуть у нас, на Україні, хай вам щастить, щоб у вас все було добре. Дякую за увагу! (Тривалі оплески).

* * *

Мітинг закінчено. Урочисто звучить мелодія Державного Гімну Української РСР. Більш як 100 тисяч чоловік взяли в ньому участь. Радіо і телебачення дало можливість мільйонам трудящих республік немов би бути присутніми в ці хвилюючі години на площі Богдана Хмельницького. Вся Україна торжествувала разом з киянами, зустрічаючи відважного сина, який разом із своїм побратимом А. Г. Ніколаєвим блискуче виконав завдання рідної Комуністичної партії, її ленінського Центрального Комітету.

Після мітингу Павло Романович Попович і члени його сім'ї на автомашинах їдуть у відведену для них резиденцію. На вулицях Володимирській, Свердлова, Хрещатику та інших дорогого гостя знову і знову вітають кияни.

До пізньої ночі на вулицях і площах міста-героя тривали народні гуляння. Перед трудящими з імпровізованих трибун виступали майстри мистецтв, колективна художньої самодіяльності.

Над стародавнім Києвом звучали мелодійні пісні, що славлять велику Радянську Вітчизну, яка проклала шлях до зірок, виховала чудову плеяду льотчиків-космонавтів.

(ПАТАУ).

П Р И Н О М НА ЧЕСТЬ ГЕРОЯ-КОСМОНАВТА

5 вересня ЦК КП України, Президія Верховної Ради УРСР і Рада Міністрів УРСР влаштували в Маринському палаці прийом на честь героя-космонавта Павла Романовича Поповича.

(ПАТАУ).

Ю. О. Гагарін в Данії

КОПЕНГАГЕН, 5. Сьогодні на запрошення Товариства співробітництва між Данією і СРСР сюди спеціальним літаком прибув перший космонавт, Герой Радянського Союзу підполковник Ю. О. Гагарін з дружиною.

На аеродромі Каструп, прикрашеному державними прапорами Данії і Радянського Союзу, зібрані члени товариства, представники громадських організацій, співробітники посольств соціалістичних країн, в тому числі посол СРСР у Данії К. Д. Левічкін. Зустрічаючи вручають героєві космосу великі букети квітів. Голова Товариства співробітництва між Данією і СРСР І. Йоргенсен і Ю. О. Гагарін обмінюються привітаннями. Потім почесний гість сідає у відкриті прикрашену гірляндами квітів автомашину і в супроводі почесного ескорта, під захоплені вигук присутніх покидає аеродром і прямує в радянське посольство.

КОРОТЕНЬКИЙ, діловий лист, рядки якого сповнені хвилювання. У нас на фермі справи з кожним днем гіршають, виробництво молока падає, занедбано облік. Вказувалося на деякі причини.

Листа написав дояр, секретар комсомольської організації колгоспу імені Леніна Маловісківського району Леонід Гура. Він був надрукований у «Молодому комуністі» за 8 серпня цього року під заголовком «ЗВІДКИ ТАКА РОЗХОДЖЕНІСТЬ?»

Коли ж днями, перебуваючи у Малій Висці, я поцікавився в райкомі комсомолу про вжиті заходи, там чесно призналися, що цією справою ще не займалися. Заїдає, мовляв, «текучка», все ніколи.

Мій шлях лежав через колгосп імені Леніна. До літнього табору тваринників добрався лише під вечір.

Мабуть, на кожній фермі вже стало традицією, що перед доїнням корів збираються доярки гуртом на коротенький перепочинок. Гомонять про свої справи, жартують, а то співають пісень. Не відступають від цих традицій і тваринники ферми, про яку писав Леонід. Десь за 15 хвилин до початку доїння одна за однією, закінчивши поратися біля худоби, почали підходити дівчата до молочно-чарні. Вздівши «сторонні», вони заговорили, насторожено переглядалися, про щось перешіптувалися. Так, може, для них було й звичним, що тут зібрання, крім завідувача фермою Н. С. Ткаченко, зоотехнік колгоспу по племенній справі Р. І. Безугла, ветпрацівник Б. Г. Чабан, технік по штучному осіменінню худоби Л. Г. Мошак.

Поки сходяться доярки, розмовляю з завідувачем фермою, спеціалістами артіль. Втішого мало. Оце недавно під час кількадекільох дощів і деякого похолодання надой молока різко впали. В останні дні трохи піднялися, бо почали більше завозити зеленої маси, появилася макуха.

— То скільки ж надоеєте зараз щодоби на корову?

— По колгоспу в середньому по 7,2 літра, — прийшла на виручку завідувача фермою Р. Безугла.

— А по вашій фермі? — звертаюся до Н. Ткаченко.

— Не знаю. Всі дані в обліковця. Він ось-ось має надійти, — ніяковіючи, відповідає завідувач.

— Читали замітку Леоніда в «Молодому комуністі»? — запитує у доярок (Гура в цей день був вихідний і навідався на ферму трохи пізніше).

Відповіді різні. Одні читали, інші лише чули про неї. Б. Г. Чабан також, виявляється, не читав.

Загомоніли доярки: — Що там говорить, правильно розкритикували, та не до всіх дійшла та критика.

Там, за балкою, — ферма

ЗАХОДІВ НЕ ВЖИТО. ВИСТУПАЄМО ВДРУГЕ.

А ви зачитайте замітку, разом і розберемося отут на місці.

На замітку дівчата дають свої коментарі.

— Правда, правда, забули керівники колгоспу про ферму. І Скрипник, і Савенко в ряди-годи навідується.

— Не пригадує, коли їх тут бачила. Здається, десь у січні, — вставляє інша.

— І що ви таке говорите, дівчата? Заступник же ось кілька днів тому був, — озвалася завідувача фермою.

— Кілька днів тому... Та це ж було на другий чи на третій день після того, як розкритикували в газеті. Проїздом заглянув.

— А про замітку навіть не нагадав.

— Хоч би коли приїхав голова та на раду провів у нас.

— Ви думаєте у голови колгоспу тільки й клопоту, що наша ферма, — намагається захищати керівників Н. Ткаченко.

Підсумків змагання так і не підведено. Тут, власне, нічого багато говорити, на наочних фактах можна переконатись. У зобов'язаннях доярок досі фігурують показники за травень. Пусте і дошка показників.

Пригадують дівчата, що за останній час найвищі надой молока від корів були у Ніни Коляди, Аюти Назаренко. Але перехідний виплеск ось уже три місяці незмінно залишається у доярок, яка давно втратила першість.

Н. Ткаченко почала доводити, що оголошувати доярок підсумки змагання за декаду, місяць, результат їх праці — це справа не завідувача фермою і не обліковця, а зоотехніка. Зоотехнік заперечує. Дивно, що таке просте питання тут досі не вирішили.

Чому ж все-таки на фермі низькі надой? Причин чимало. Парування худоби поставлено погано. Багато ялових корів. Доярки не враховують всю працю в літній період, а тому не завжди вони сумлінно доглядають за тваринами. Бувають перебої з доставкою кормів. Сіль хлозна, коли бачили корови. Леонід Гура, який підспів на цю розмову, зауважив: — Недавно я дістав грудочку солі і поклав її в кормушку поруч з макухою,

Так корова навіть не глянула на макуху, а мерщій накинудась на сіль.

— Я чула, що днями в колгосп завезли дві машини солі. Чому її немає на фермі?

Мовчанья.

Так, неполадок на фермі безліч.

Працює Ткаченко бригадиром з березня цього року. Передова в минулому доярка, вона на новій посаді не виправдує надій. Дуже безтурботно почуває себе обліковець Олексій Матко. Він взяв

давню пору вирівняти оті вибоїни біля годівниць. Коровам незручно відпочивати, дощ піде — в ямах болото. Це ж відбувається на продуктивності худоби. Так в колгоспі відмовили в автомашині. Написав я ось критичну замітку. А що з того? Хто на це звернув увагу? Наш колгосп по виробництву молока поки що йде в районі в числі перших. Оце багатьох і заспокоює.

Слухаю я Леоніда і думаю: нехай не всі неполадки можна усунути силами одних лише комсомольців. Та все ж вони повинні зробити багато дечого, значно більше того, що роблять.

Почати хоч би з комсомольських зборів, які ти, Леонід, все збираєшся провести. Головна твоя помилка, мені здається, в тому, що за все берешся сам, обходячи членів комітету, актив. Ти кажеш: «Секретарюю я недавно, ніхто не підказав, як і що робити». Так, тут у великій пригоді могла б стати допомога комсомольської організації з боку райкому комсомолу. Та райкомівці вперто обминають артіль імені Леніна і, зокрема, літній табір тваринників молочно-товарної ферми, що розташована недалеко від села за балкою. Більше як півмісяця маринували під сукном критичний сигнал Л. Гури.

Таке умовчання виступу газети є нічим іншим, як прихованим затиском критики.

Чи потрібно доводити, що це ніяк не прикрашає вас, шановні товариші з райкому комсомолу.

С. ВОЗНЮК,
спецкор. «Молодого комуніста».

НОТА ПРОТЕСТУ УРЯДУ СРСР УРЯДОВІ США

4 вересня заступник міністра закордонних справ СРСР Г. М. Пушкін прийняв тимчасового повіреного в справах США в СРСР Дж. М. Максуні і вручив йому таку ноту протесту Уряду СРСР урядові США.

Уряд Союзу Радянських Соціалістичних Республік вважає за необхідне заявити урядові Сполучених Штатів Америки таке.

За перевіреними даними, 30 серпня ц. р. о 19 год. 21 хв. за московським часом американський розвідвальний літак У-2 вторгся в повітряний простір Радянського Союзу на Далекому Сході за 65 км на схід від міста Південно-Сахалінська і протягом 9 хвилин летів над територією і територіальними водами СРСР.

Це грубе порушення американським літаком-розвідником державного кордону Радянського Союзу має явне провокаційний характер. Загальновідомо, до яких серйозних міжнародних ускладнень призвів шпигунський політ Пауерса на літаку У-2 в травні 1960 р. і яке обурення світової громадськості викликало віроломство колишнього уряду США, викрите тоді перед усім світом. Ці агресивні дії уряду Ейзенхауера призвели до зриву наради у верхів, до різкого загострення всієї міжнародної обстановки, послалили тривогу народів усіх країн за долю миру і лягли важким тягарем на відносини між СРСР і США.

Саме тому Радянський уряд з задоволенням сприйняв заяву президента Кеннеді в січні минулого року про те, що він дав розпорядження не відновлювати польоти літаків У-2 і не допускати порушення американськими літаками державних кордонів Радянського Союзу.

У зв'язку з новим випадком грубого порушення американським літаком У-2 радянського повітряного простору виникає законне запитання: що це — відродження старої, засудженої самим президентом Кеннеді, розбійницької практики колишнього уряду? чи це — провокаційна акція тих війовничих кіл у США, які б хотіли створити новий міжнародний конфлікт, подібний до конфлікту 1960 року, і ще раз до краю напружити обстановку?

Уряд США повинен дати ясну відповідь на це запитання.

Останнім часом надходять відомості про активізацію діяльності американських розвідвальних літаків У-2 поблизу кордонів Радянського Союзу. Літаки У-2 знову з'явилися на авіабазах в Англії; такі ж літаки-розвідники У-2 базуються на американських базах в Японії, Туреччині і ФРН і чинять польоти з цих баз. При цьому знову в хід почали пускати приблизно ті самі версії щодо цілей таких польотів, з якими виступав уряд Ейзенхауера, поки він не був спійманий на гарячому місці злочину.

Уряд Сполучених Штатів повинен усвідомлювати, в яке становище він ставить своїх союзників. Радянський уряд у свій час якнайсерйозніше попереджав про дуже тяжкі наслідки для тих країн, уряди яких надають свою територію американським військовим літакам для підготовки і вчинення вторгнень у межі СРСР. Він також попереджав, що коли подібні провокації повторюватимуться, Радянський уряд буде змушений вжити належних заходів у відповідь аж до знешкодження воєнних баз, використуваних проти Радянського Союзу. Нема потреби нагадувати, що ці попередження повністю залишаються в силі.

Радянський уряд заявляє урядові США рішучий протест з приводу нового грубого порушення американським літаком-розвідником державного кордону Радянського Союзу. Він чекає, що уряд США суворо покарає осіб, винних в організації цього польоту американського літака У-2, і вживе негайних заходів до недопущення подальших порушень радянського повітряного простору.

Якщо з боку уряду США цього не буде зроблено, то Радянський уряд вживе заходів, які він визнає необхідними для гарантування безпеки своїх кордонів в разі нових порушень. Разом з тим Радянський уряд залишає за собою право поставити питання про агресивні дії США на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Москва, 4 вересня 1962 року.

Максуні сказав, що він негайно передасть ноту урядові США.

ВІДПОВІДЬ Уряду США на ноту протесту Радянського Уряду

Тимчасовий повірений у справах США в СРСР Дж. Максуні прислав 5 вересня ц. р. на ім'я заступника міністра закордонних справ СРСР Г. М. Пушкіна ноту,

яка містить відповідь уряду США на ноту протесту Радянського уряду у зв'язку з вторгненням 30 серпня ц. р. американського літака У-2 в повітряний простір Радянського Союзу.

У відповіді уряду США говориться таке:

«Посилаючись на ноту міністерства № 42/сша від 4 вересня 1962 року, я маю честь передати таке повідомлення від уряду Сполучених Штатів.

Обвинувачення, яке містить нота Уряду Союзу Радянських Соціалістичних Республік від 4 вересня 1962 року в тому, що літак Сполучених Штатів порушив радянський повітряний простір 30 серпня 1962 року і пролетів над радянською територією і територіальними водами, було розслідуване негайно після одержання тексту ноти у Вашингтоні.

Розслідування показало, що невинні порушення, можливо, справді мало місце. Патрульний літак військово-повітряних сил Сполучених Штатів був у північній частині тихоокеанського району на схід від Сахаліну приблизно в той час, який вказано в радянській ноті. Пілот цього літака доповів, що він летів за заданим курсом на значному віддаленні від меж радянської території, проте під час цього нічного польоту він зустрівся з сильним вітром і тому, можливо, невинно пролетів над південним краєм Сахаліну.

Мій уряд доручив мені заявити, що політика уряду Сполучених Штатів щодо польотів над радянською територією ніяк не змінилася і залишається такою самою, як вона була викладена президентом Сполучених Штатів 25 січня 1961 року. Якщо пілот цього літака справді вторгся у межі радянської території, то це було зовсім невинним і сталося виключно внаслідок навігаційної помилки в надзвичайно важких умовах польоту. Розглядаються заходи, спрямовані на відвернення таких інцидентів».

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
7 вересня 1962 р., 3 стор.

МІЖРАЙОННІ ГАЗЕТИ ПРО КОМСОМОЛЬСЬКІ СТІННІВКИ

ВДАЛО, ДОТЕПНО

СВІЖИЙ номер стіннівки — свято для членів редакції. Якщо біля газети збираються люди і дотепні рядки заміток передають з уст в уста — вдача!..

Мінеральні добрива і отрутохімікати під відкритим небом. Як можна проїти повз це неподобство? На другий день уже з'явився черговий номер «Кололочки». На першому плані — карикатура на агронома В. Торопа і ідкий, дотепний підпис. До вечора чутка про це рознесеться по всьому колгоспу. Люди йдуть до контори, до клубу і обов'язково підходять до вітрини, на якій красується сатирична газета.

Випускаємо ми не лише

«Кололочку». Виходять фотозгазета, світлова газета, «Комсомольський прожектор». Звичайно, ми не тільки критикуємо, розповідаємо про передовиків, особливу увагу в світловій газеті і фотозгазеті. Надаємо слово і самим передовикам. Вміщуємо корисні поради тощо.

Заспіває всієї нашої комсомольської преси — Іван Кузьменко, член комітету, завідувач клубом. Краще нього ніхто не оформить стіннівку. Дівчата Люба Попович і Ніна Козленко активно допомагають йому.

Якщо говорити про дієвість наших газет, то вона яскраво виражена в словах одного з керівників колгос-

пу: «Вашого «прожектора», хлопці, і ваших «кололочки» дехто побоюється більше, ніж вогню!».

Не скрізь в нашому колгоспі було налагоджено механічне доїння корів, апарати лежали у коморі. Комсомольці збрали матеріал про це — і в газету. Зараз механізатори встановлюють на фермі доїльні апарати.

Ось-ось мали розпочинати в колгоспі сілоування, а траншеї не були готові. Виступив «Комсомольський прожектор» — і відразу послали до траншеї бульдозера. Таких прикладів дуже багато. На обласному огляді стіннівок нашої «Кололочки» присуджено третю премію.

Недавно закінчив свою роботу серпневий пленум ЦК КП України. В його постанові йдеться про визначну роль преси і радіо в ідеологічній роботі, піддаючи критиці тих, хто погано працює в цьому напрямі. Ми зробимо все, щоб наші стіннівки комсомольської газети і надалі були цікавими, дотепними, корисними.

Г. ЗАКОТІН,
секретар комітету ЛКСМУ колгоспу імені Петровського Петрівського району. (Газета «Ленінським шляхом»).

НАУКОВА СЕСІЯ ПРО ЗНАМЕННУ ДАТУ

МОСКВА. (ТАРС). В Державному історичному музеї закінчилась наукова сесія, присвячена 150-річчю Вітчизняної війни 1812 року. В її засіданнях взяли участь історики, мистецтвознавці, науковці працівники музеїв і архівів. В залі були потомки М. І. Кутузова, Дениса Давидова та інших героїв 1812 року.

З доповіддю про 150-річчя Вітчизняної війни виступив професор Л. Г. Бескровний. Він розповів про широкую участь народу у війні і видатну полководську роль фельдмаршала М. І. Кутузова.

На сесії були заслухані також інші доповіді.

МЕНЕ — астроному — зараз особливо цікавить Місяць. Вже багато років займаюсь я вивченням нашого природного супутника, особливо вивченням кольору його поверхні. Але з Землі, як відомо, спостереженням заважає атмосфера. Ось чому з таким нетерпінням чекаємо ми створення позаземних астрономічних обсерваторій. Початок покладено. Герої-космонавти вже бачили небесні тіла з ілюмінаторів космічних кораблів.

Для моєї роботи справді неоціненними будуть знімки з Місяця, зроблені в космосі Андрієм Ніколаєвим. Адже приблизно в цей самий час фотографував Місяць (на жаль, поки що з Землі) і я. Вдалося одержати хороші зображення кратерів Коперник, Тихо, Аристарх. Цікаво, який вигляд мають вони з космосу?

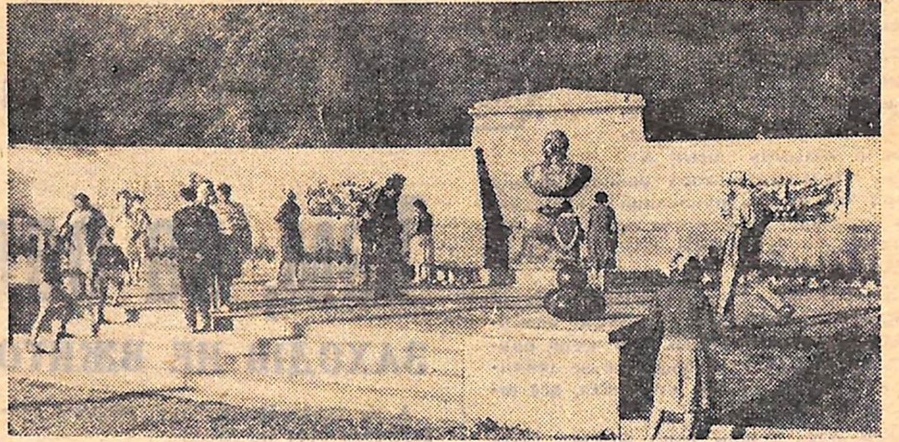
Наші спостереження найближчого небесного тіла дозволили встановити, що поверхня Місяця темно-коричневого кольору, а в деяких районах — червонувата

або зеленувата. Світлі промені, що виходять з кратера Тихо, мають червоний відтінок. Приблизно такий же колір і у кратера Коперник. Однак, виявлена й істотна різниця між променями, що зв'язана, мабуть, з утворенням кратерів.

В останній час астрономи все частіше говорять про зміни на поверхні Місяця. Чи дійсно це так? Заатмосферні обсерваторії допоможуть нам розв'язати цю загадку. Астрономи з нетерпінням чекають розповідей радянських космонавтів, які здійснили груповий космічний політ.

Антон ЧЕКІРДА, кандидат фізико-математичних наук, заступник директора Харківської астрономічної обсерваторії.

Тисячі трудящих, що приїждять у Крим, відвідують пам'ятне місце — Кутузовський фонтан, розташований поблизу Алушти. Тут в пам'ять про славі подвиги Кутузова споруджено фонтан, встановлено барельєф полководця і меморіальну дошку.
На фото: біля Кутузовського фонтана.
Фото Г. БОРОДІНА. (Фотохроніка РТАУ).

Серце Кутузова

НЕВЕЛИЧКЕ містечко в Сілезії відоме тим, що на його околиці поховано серце геніального російського полководця Михайла Ілларіоновича Кутузова, чия видатна роль у подіях Вітчизняної війни 1812 року ніколи не забудеться вдячними нащадками. Як відомо, полководцю не судилося дожити до повного завершення розгрому військ Бонапарта. Він вмер 16 квітня 1813 року у місті Бунцлау (нині місто Болеславець у Польській Народній Республіці).

«Як сонце після прекрасного дня зайшло, велично закінчилося життя Кутузова», — писав про нього один сучасник. Серце Михайла Ілларіоновича, за його проханням, було поховано на околиці міста біля дороги, що веде з Сілезії до Саксонії. «Прах мій нехай відвезуть на Батьківщину, а серце поховать тут, біля саксонської дороги, аби знали мої солдати — сини Росії, що серцем я залишаюся з ними...» — заповідав полководець. Тіло Кутузова перевезли до Петербурга і з почетом поховали у Казанському соборі. Газета «Северная почта» писала про це 14 червня 1813 року: «Почуття вдячності і шанни до пам'яті покійного було видно на всіх обличчях, але рідкісною і найкращою почестю можна вважати те, що з самого вступу сумної колісниці до міста, тутешні жителі відпрягли коней і везли ону колісницю до самого собору».

На невеличкому майдані в центрі Бунцлау проти двоповерхового будиночка, де вмер Кутузов, було встановлено монументальний обеліск. Він зберігся і до наших днів. На ньому викарбувані рядки: «До сих місць довів князь Кутузов-Смоленський переможні російські війська, але тут покладає смерть межу славному діянням його. Він врятував Вітчизну свою, він відкрив шлях до врятування народів, тож нехай буде благославенна пам'ять героя».

У Дні Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років через Бунцлау проліг шлях радянських воїнів. 23 лютого 1945 року місто було звільнено нашими військами.

Бажання зберегти історичні споруди, пов'язані з пам'яттю Кутузова, наклали особливий відбиток на хід бою. Вирішено було фронтально на місто не наступати, а обійти його широко розгорнутими флангами і вдарили з двох боків. Операція здійснювала укладена 51 гвардійська Київська-Фастівська танкова бригада, нагороджена Радянським урядом орденом Кутузова.

Кожна рота приготувала вінок і виділила спеціальну групу для розшуку могили серця Кутузова. На світанку 23 лютого почався бій. Командир бригади Д. Суховаєв їхав на командному танку. Проїжджаючи однією з вулиць на околиці міста, через вузьку шпарку машини він побачив невеличкий пагорок, порослий деревами. Щось у душі підказало: саме тут і має бути могила Михайла Ілларіоновича. Через кілька хвилин танк уже був біля пагорбка. Бій вщухав. Група бійців виїхала з танка і піднялася масивними східними угору. За залізною огорожею — мармурова плита. Зхвилюванням прочитали танкісти напис про те, що тут поховано багатирське серце визволителя Росії у війні 1812 року. Відсалютувавши, воїни рушили далі, на Захід, завершувати свій визвольний похід.

О. НІКІТІН, студент факультету журналістики Московського держуніверситету.
(«Молодь України» від 31 серпня ц. р.)

Редактор П. МАРЧЕНКО.

В кінотеатрах міста

Кінотеатр «Мир». Для дітей. «БІЙ, БАРАБАН». Початок о 10 год. ранку, 12 та 2 год. дня. «САЛОНІКСЬКІ ПАТРІОТИ». Початок о 4 год. дня, 6, 8 та 10 год. вечора.
Кінотеатр імені Дзержинського. Для дітей. «ОСТАННЯ ЗИМА». Початок о 9 год. 30 хв. ранку. «ДОВГА НІЧ 1943 РОКУ». Початок о 11 год. 30 хв., 1 год. 30 хв., 3 год. 30 хв. дня, 5 год. 30 хв., 7 год. 30 хв. та 9 год. 30 хв. вечора. На літньому майданчику — «ОСТАННЯ ЗИМА». Початок о 8 год. 15 хв. вечора.
Кінотеатр «Сивашець». «ШЛЯХ ДО ПРІЧЛАУ». Початок о 10 год. ранку, 12, 2 та 4 год. дня, 6, 8 та 10 год. вечора.
Кінотеатр «Хроніка». Хронікально-документальний фільм «СУД НАРОДІВ». Демонструється без перерви з 10 год. ранку до 9 год. вечора. Художній фільм «ДВЕЛІТЬ». Початок о 9 год. 30 хв. вечора.

м. КІРОВОГРАД, вул. ЛУНАЧАРСЬКОГО, 36.
Телефони: редактора — 56-12, відповідального секретаря — 50-14, відділів — 50-24.

Газета виходить у середу, п'ятницю і неділю.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Кіровоградська обласна друкарня ім. Г. М. Димитрова.

БК 00299.

Зам. № 5426.

Анатолій ТАРАН

А ДОЩ періщить. Бурхливий і теплий літній дощ. Як з відра. То небо обросло громадами хмар. Закошлатилось. І спонуло дзвінками горошинами. І дорога враз спалахнула тисячами сірих вулканчиків, і блискавиця зацьвокала голубим. А грім розбуркотівся велетенсько і протяжно. Наче по тонкій кризі тхось на коньках мчить...

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику...

Ми біжимо з Васьком вулицю, співаємо. І співачемо всім, що йде дощ. Нам весело кивають головами — ач який періщить. Як з відра. І блискавиця виплітає голубі стожки. Розростається голубими кущами. І грім криштить, розколює гори хмар. І їх брили важко перекочуються небом, яке ще зранку було чистим, як скло. І жовтим глечиком сонце розливало навкруг густу і суху спечніть. Кучерявилась трава. А пилюка лежала попелом, щойно вигорнутим з протопленої печі. А тепер пилюка зарябіла. Розворушилась під танком крапель.

Ми біжимо. І до наших вух долітають скибочки розмови, що її веде вся вулиця.

— Через тиждень і молода картопля буде.
— Дивись, — і абрикоси заспіють...

З хати вискакує Вовка. Вихором прошмигує під руками тітки Наталки. «А щоб ти...», — усміхається тітка. І мерщій підставляє ночви під рясні пацьорки води, що звисають зі стріхи. А он дядько Охрім швидко копає заглибини навколо яблунь.

— Дощ іде, дядьку Охрїме! — гукаємо ми.
— Ага, дощ..., — радісно відповідає він. Ніби тільки-но від нас узнав про це. А ми гукємо вже в інші двори, що йде дощ. І нам всі відповідають так, ніби тільки-но від нас узнали про це.

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику...

Вовка наловлює жменю води. І випліскує на Васька. А той б'є ногою по калюжі. І скаламучений водограй обиває Вовку. Звідкись появляється Льонька. У нього в руках розмоклі паперові човники, ні — вже пухлі пластівці, які так і не поплавали. Скоро нас набирається ціла ватага. І ми місимо впоперек всю вулицю. І порепана земля смачно плямкає під ногами. І жадібно сьорбже спраглими тріщинами воду. І горошини вистукують уже трохи глухіше. А струмки сновігають, мов ящірки. І повітря гостре, аж вибілене. І білизна тече низом легким відпаром. А листя дерев зелене, зелене. Видно, як тонюсінкими жилочками переплетене. Раптом Льонька закидає ноги вище голови. І так і лягає у грязюку. І ми регочемо. А Льонькина мати кричить: «Ах ти ж, лобуряка. Ану в хату...» Але Льонька схоплюється. І щодуху дає драла. Коло Катерининої хати ми ліпимо гатку. І вода

ЛІСОВА КАЗКА

Останні промені навкис
Лягли,
Схрестившись, як вії.
І сонце глянуло на ліс
У невимовній безнадії.
Пітьма...
Пітьма з усіх боків, —
Ніж не зрозумію, де я.
То царство злих лісовиків,
Хороми діда Берендея.
Ніч переплутала стежки,
Над заболоттям стала
біло...
Немов мисливіці
у ріжки —
З байраків вітром
затрубило.

І сон...
Лише в чагарнику,
Куди зоря тремтлива
впала,
Хтось молоточками
«ку-ку!»
Все вибиває на цимбалах.
Та озерчком,
В комишах, —
Забудься, казко
стовікова! —
До мене в човні
поспіша
вродлива донька
лісникова.
Леонід ТЕНДЮК.

МОІ СТИХИ

Каждый стих я брал ночами с боем,
Сколько выпалил словесности обойм...
И всегда было одно желанье:
Нежными словами сердце ранить.
Знаю, будут толки, кривотолки...
Пустяки, что в черепе оснолки,
Если память с болью их встречает —
Сердце, как на фронте — выручает.

Николай ГАЛИЧЕНКО.

розливається морем. Ми брхохаємося. І сміємося з Катьки. Бо вона боїться дощу. І з ганку заздрісно спостерігає за нами. Ми називаємо її болягушкою. А вона говорить:

— Ой, дурні які... Дощик же нечистий.

— З чого ти взяла? — запитуємо ми.

— А от і нечистий, — Катерина спліскує руками. — В ньому з атомних вибухів пилюка. Мені мама казала.

— Подумась, мама казала, — зневажливо цідить крізь зуби Васько. — Мамина дочка. Цяця...

— А от і казала. — Катька знову спліскує руками і аж присідає: — Сам ти цяця. Мама по радіо чула...

І Катька, показавши язика, ховається в хату.

— А-а-а-томна-а-а пилюка, — протягує Льонька. — А розкажи про атомну пилюку, — звертається Васько до Вітьки.

Вітька щось з хвилину напружено думає. І водить п'яткою по грязюці.

— Ми цього ще не проходили, — винувано відповідає він. — Задачки про науку і корів рішали. А цього не проходили. І на щотах ачимося...

— А вже в перший клас ходиш. Хоч би не задавався, — цідить Васько.

— Та бреше вона, — кажу я.

— Егеж, — підтверджує Оленка. — Мати не пускає на вулицю, то вона й бреше.

— Дума, злякаєтесь цієї... пилюки атомної, — говорить Толька.

І ми знову біжимо вулицю. І з-під ніг летять м'які оладки грязюки. І випливають через наші голози чудернацькі чорні лінії. А великі краплі безперестанку щиглять нас. І перуть дерева, хати, повітря. І вода весело метушиться під сорочкою. І лоскоче. Я зазираю у наш двір. Брат, скопивши за руки Машуньку, навіжено кружить її. І вони співають:

...у новому горщику.

Тобі каша, а нам борщ,

Щоб гясніше ішов дощ.

— А може, братва, майнемо до нашої Вальки, спросимо? — говорить Льонька. — Вона десятий кінчила.

Але Васько так дивиться на Льоньку, що він одразу несміливо виправдовується:

— Та я що? Здалась вона нам Валька. І чхати я хотів на всяку там пилюку...

А дощ періщить. Бурхливий і теплий. Як з відра. І ми розчепірюємо пальці. І розчісуємо його невгамовну чуприну. І до нас долітають скибочки розмови, що її веде вся вулиця.

— А пшениця піде...

— А буряк, як на опарі підніметься...

— І трудодень тепер поситнішас...

— Нап'ється земелька...

А ми залптуємося у крихкому плетиві дощу. І перечіпаємося. І горошини дзвінко лопотять по широким долинах калюж. І спалахують тисячі срібних вулканчиків. І ми гукємо, що йде дощ. Нам кивають головами — ач який періщить. Як з відра. І нам відповідають весело, ніби тільки-но від нас узнали про це.

— Хлопці, — кажу я. — А Катька-таки бреше.

Вони погоджуються зі мною. Але Толька раптом наказує Вітькові.

— А ти завтра всеодно у учителя запитай...

— Ага, запитай, — з радістю наказуємо Вітькові й ми.

— Ми їй покажемо... — погрожує Катьці Васько.

А блискавиця вицьвокує голубим. Наче хоче відшмагати грім. А він сердито озивається розкоститим бурчанням. І земля вже набубнявіла. Подобріла. Але все ще п'є і п'є. І дихас від того вільніше, зовсім полегшено. Дихас гострою і пахучою прохолодою.

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику...